

Модул 3: Опазване на екосистемите от морска трева и проучвания за оценка на въздействието върху околната среда в средиземноморските страни

Този модул изследва критичното значение на екосистемите от морски тревы в средиземноморската морска среда и разглежда рамките за оценка на въздействието върху околната среда в различните средиземноморски страни. Ще проучим както подходите за опазване, така и регулаторните механизми, предназначени да защитят тези жизненоважни местообитания.

Значението на екосистемите от морска трева

1

Критични местообитания

Екосистемите от морски тревы служат като важни местообитания за мигриращи морски видове, включително сирени, китоподобни, морски костенурки и еласмобранхи. Тяхната защита е жизненоважна за поддържането на морското биоразнообразие в целия Средиземноморски регион.

2

Глобално признание

Резолюция 76/265 на Общото събрание на ООН обяви 1 март за Световен ден на морската трева, подчертавайки глобалното значение на тези екосистеми. Докладът на UNEP от 2020 г. „Изневиделица: Стойността на морските тревы за околната среда и хората“ предоставя подробни препоръки за опазване на морската трева.

3

Екосистемни услуги

Екосистемите от морски тревы предоставят жизненоважни услуги, включително улавяне на въглерод, кръговрат на хранителните вещества, продоволствена сигурност, производителност на рибарството, подобряване на качеството на водата и защита на крайбрежните зони. Тези услуги допринасят пряко за човешкото благосъстояние и екологичното здраве.

Климатични ползи и заплахи за морската трева

Улавяне на въглерод

Екосистемите от морска трева имат значителен потенциал за улавяне и съхранение на въглерод. Защитата и възстановяването на тези местообитания може да допринесе съществено за постигане на целите на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата и Парижкото споразумение.

Значителни заплахи

Екосистемите от морски тревы са изправени пред множество заплахи, включително деградация на местообитанията, замърсяване (включително шумово замърсяване), изменение на климата, прекомерен риболов, дънно тралене, драгиране и развитие на крайбрежните зони. Тези напрежения са довели до глобален спад на местообитанията на морските тревы и свързаното с тях биоразнообразие.

Осъзнатост и действие

Съществува спешна необходимост от повишаване на осведомеността на всички нива и насърчаване на действия за опазване и възстановяване на морските тревы. Подобряването на екосистемните услуги и функции е от решаващо значение за постигането на Целите за устойчиво развитие.

Международни рамки за защита на морската трева

Трансгранично сътрудничество

Много екосистеми от морска трева са трансгранични по природа, което изисква съвместни и координирани усилия между държави, регионални организации, международни органи и заинтересовани страни за опазване и устойчиво управление на тези жизненоважни местообитания.

Десетилетия на Обединените нации

Десетилетието на океанографските науки за устойчиво развитие на ООН (2021-2030 г.) и Десетилетието на ООН за възстановяване на екосистемите (2021-2030 г.) предоставят рамки за усилията за опазване на морската трева.

Международни задължения

Съответните международни задължения включват тези в Глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин-Монреал (особено Цели 1, 2 и 3), Парижкото споразумение и Целите за устойчиво развитие.

Пробивът на морската трева през 2030 г.

Глобалната инициатива „Пробив в морската трева 2030“, обявена на 28-ата конференция на страните по РКОНИК, има за цел да установи колективна рамка за действие от държавни и недържавни участници за устойчиво финансиране на защитата, опазването и възстановяването на екосистемите от морска трева в световен мащаб до 2030 г.

Проучвания на въздействието в средиземноморските страни: Общ преглед

Влияние на Европейската общност

Седем средиземноморски държави (Кипър, Франция, Гърция, Италия, Малта, Словения и Испания) принадлежат към Европейската общност и са задължени да прилагат директивите на Общността. Държавите, които се присъединиха към ЕС след май 2004 г., трябва да хармонизират националните си разпоредби с европейските стандарти.

Разнообразно прилагане

Въпреки че концепцията за оценка на въздействието върху околната среда е позната на много средиземноморски страни, тя не се появява систематично във всички национални закони. Този раздел разглежда текущото състояние на проучванията на въздействието въз основа на данни, предоставени от националните фокусни точки на SPA.

Ограничения на обхвата

Този преглед не се опитва да опише законите във всички средиземноморски страни, а по-скоро предоставя моментна снимка на рамките за оценка на въздействието върху околната среда в региона, като се обръща специално внимание на това как те се отнасят до екосистемите от морска трева.

Европейски регламенти за оценка на въздействието върху околната среда

Директива 85/337 на ЕИО

Концепцията за проучвания на въздействието се появява в Директивата за оценка на въздействието върху околната среда на някои публични и частни проекти. По-късно тя е изменена с Директива 97/11 на ЕИО, с която се установява основата за оценка на въздействието върху околната среда в държавите членки на ЕС

1

2

Директива 2001/42/ЕО

Тази директива, приета на 27 юни 2001 г., допълва по-ранни разпоредби, като разглежда оценката на въздействието върху околната среда на определени планове и програми. Тя се прилага за планове, изготвени от органи на национално, регионално или местно ниво, които се изискват от законодателни, регулаторни или административни разпоредби.

Директива 2000/60/ЕО

Рамковата директива за водите прави оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС) задължителна за дейности, засягащи водните ресурси. Тази директива установява рамка за действия на Общността в областта на водната политика, като допълнително засилва мерките за опазване на околната среда.

3

Проекти, изискващи проучвания на въздействието съгласно директивите на ЕС

1 Енергийни проекти

Нефтепреработвателни заводи (с изключение на производството на смазочни материали), големи инсталации за газификация или втечняване, преработващи най-малко 500 тона въглища или битуминозни шисти на ден, топлоелектрически централи с мощност най-малко 300 MW и атомни електроцентрали (с изключение на изследователски съоръжения с постоянна термична мощност под 1 kW).

2 Промислени съоръжения

Инсталациите за съхранение или преработка на радиоактивни отпадъци, стоманодобивните заводи, съоръженията, където се добива и преработва азбест, и химическите инсталации изискват оценки на въздействието върху околната среда съгласно директивите на ЕС.

3 Транспортна инфраструктура

Интензивно използваните комуникационни маршрути, летищата с писти над 2,1 км, пристанищните инфраструктури за плавателни съдове над 1350 тона и морските маршрути за сгради над 1350 тона попадат в обхвата на задължителните изисквания за оценка на въздействието.

4 Управление на отпадъците

Инсталациите за елиминиране, преработка или съхранение на токсични отпадъци трябва да преминат през оценка на въздействието върху околната среда преди одобрение, като се гарантира, че потенциалните опасности за околната среда са идентифицирани и смекчени.

Допълнителни проекти, подлежащи на оценка на въздействието

Дискреционни оценки

Много разработки може да изискват проучване на въздействието, ако държавите членки смятат, че техните характеристики го налагат. Те включват проекти, засягащи селското стопанство, минното дело, енергетиката, металообработването, производството на стъкло, химическата промишленост, хранително-вкусовата промишленост, текстилната, кожарската, дърводобивната и хартиената промишленост, каучуковата промишленост и различни инфраструктурни проекти.

Цялостен обхват

Проучванията на въздействието трябва да предвиждат както преките, така и косвените ефекти върху хората, фауната, флората, почвата, въздуха, климата, ландшафта, материалните ценности и културното наследство. Този холистичен подход гарантира, че всички потенциални въздействия върху околната среда са взети предвид.

Необходима информация

Ръководителите на проекта трябва да предоставят описание на проекта (място, проект, размер), мерки за избягване или намаляване на неблагоприятните ефекти, данни за идентифициране на въздействията върху околната среда, разгледани алтернативи и нетехническо резюме. Тази информация трябва да бъде достъпна за обществеността и съответните административни органи.

Участие на обществеността в оценката на въздействието върху околната среда

Публично оповестяване

Пълното досие за оценка на въздействието трябва да бъде предоставено на обществеността, за да се даде възможност за събиране на мнения. Административните структури, отговорни за разрешаването на проекта, също трябва да имат достъп до цялата документация.

Прозрачност на решенията

Решението за даване на разрешение и всички условия, свързани с одобрението на проекта, трябва да бъдат публично достояние. Ако националното законодателство позволява, елементите, които обосновават споразумението, също могат да бъдат оповестени публично.

Защита на морска трева

Въпреки че видовете морска трева не са изрично споменати в Европейската директива за ОВОС, Директивата за местообитанията (92/43/ЕИО) предоставя правна рамка за опазване на дивите растения и животни и техните местообитания. Ливадите с посидония са изброени в Приложение I като тип естествено местообитание, изискващо специални зони за опазване.

Оценка на въздействието върху околната среда в Албания

1

Новосъздадена рамка

Албания има разпоредби относно проучванията на въздействието в контекста на развитието на крайбрежните зони, въпреки че исторически погледнато, са провеждани малко такива проучвания. Неотдавнашни усилия чрез проект на Световната банка за интегрирано управление на крайбрежните зони са насочени към включване на ОВОС за ливадите от посидония в процесите на оценка на въздействието върху околната среда.

2

Защита на морските тревя

Въпреки че ливадите с морска трева, като *Posidonia oceanica* и *Zostera marina*, не са специално разгледани в албанските разпоредби за ОВОС, те са защитени съгласно националната правна рамка с Решение на Министерския съвет за защитените видове (2003 г.).

3

Предизвикателства

Въпреки наличието на регулаторни рамки, Албания е изправена пред предизвикателства при прилагането на всеобхватни оценки на въздействието върху околната среда, особено за морските екосистеми. Изграждането на капацитет и институционалното укрепване остават приоритети.

Оценка на въздействието върху околната среда в Алжир

Законодателна рамка

Закон № 03-10 (19 юли 2003 г.) за опазване на околната среда изисква проектите за развитие и строителство да бъдат подложени на оценки на въздействието. Клаузите за прилагане са допълнително уточнени с наредба.

Административен указ

Административен указ № 90-78 (27 февруари 1990 г.) относно проучванията за оценка на въздействието върху околната среда изрично се позовава на защитата на дивата флора и фауна и природните местообитания..

Компоненти на оценяването

Според алжирските разпоредби, оценката на въздействието трябва да включва анализ на първоначалното състояние на околната среда и анализ на потенциалните екологични въздействия от предложеното строителство.

Оценка на въздействието върху околната среда в Босна и Херцеговина

1

Адаптирана рамка

Босна и Херцеговина има Закон за териториалното планиране (Официален вестник № 9/87), адаптиран от законодателството на бившата Югославия в съответствие с Дейтънските мирни договори. Въпреки че в този закон се споменават проучванията на въздействието, той не уточнява как те трябва да се провеждат.

2

Екологични изисквания

Съгласно действащите разпоредби, строителните дейности не трябва да застрашават организмите и трябва да поддържат условията на обекта. Строителните дейности не трябва да причиняват смущения извън това, което околната среда може да регулира, или да засягат здравето и безопасността на хората.

3

Предизвикателства

Проучванията се извършват от акредитирани публични или частни организации, въпреки че не е необходимо те да демонстрират компетентност специално в морската среда. Очакваше се през 2001 г. да влязат в сила нови закони с по-подробни изисквания за проучвания на въздействието.

Оценка на въздействието върху околната среда в Хърватия

Регулаторна рамка

Разпоредбите относно проучванията на въздействието в Хърватия се появяват в Указ № 1324/59/2000, както се очаква от закона за опазване на околната среда (Официален вестник № 82/94, 128/99). Този указ е изменен през 2004 и 2006 г. (Официален вестник № 136/04, 85/06), като отговорният орган е Министерството на опазването на околната среда и териториалното планиране..

Защита на морските треви

Въпреки че морските растителни формации не са изрично посочени в разпоредбите за проучване на въздействието, видовете морска трева като *Posidonia oceanica*, *Zostera marina* и *Zostera noltii* са национално защитени чрез наредбата за „Обявяване на дивите таксони за защитени или строго защитени“ (Официален вестник № 7/2006).

1

2

Задължителни елементи

Хърватските проучвания на въздействието трябва да включват описание на първоначалното състояние, планираното развитие, очакваните въздействия и неудобства, предложени мерки за смекчаване и мониторинг след завършване. Проучванията се провеждат от акредитирани частни или публични организации с доказан опит в морската среда.

3

Оценка на въздействието върху околната среда в Египет

1 Правна рамка

Законът за околната среда (Закон № 4/1994) прави задължително провеждането на проучване на въздействието в Египет. Египетската агенция по въпросите на околната среда (ЕЕАА) отговаря за прилагането на този закон чрез своя сектор за развитие на околната среда (EMS).

2 Изисквания за обучение

Проучванията на въздействието върху Египет трябва да опишат предложения проект, да представят природните ресурси, да очертаят стъпки за смекчаване на въздействията и да предоставят алтернативни предложения. EMS работи с университетски преподаватели и експерти по дисциплини, за да оцени представените проучвания.

3 Фокус при внедряване

Между 1992 и 1994 г. проектите, изискващи проучвания на въздействието, са били предимно туристически комплекси (84%, включително пристанища и кейове), като електроцентралите (3%) и станциите за обезсоляване (3%) са съставлявали по-малки дялове. Ръководителите на проекти като цяло са показали ангажираност към опазването на околната среда.

Оценка на въздействието върху околната среда във Франция

1

Пионерски подход

Франция е първата средиземноморска страна, която приема проучвания на въздействието, като разпоредбите за това се появяват в закона за защита на природата от 1976 г. Указът от 12 октомври 1977 г. (№ 77-1141) определя общите термини за проучвания на въздействието, като посочва, че съдържанието трябва да е свързано с размера на проекта и предвидимите последици за околната среда.

2

Подобрена правна рамка

Указът от 1993 г. (№ 93-245) допълни и изясни процедурата за проучване на въздействието, като изисква анализ на първоначалното състояние на обекта, преките и косвените въздействия върху околната среда, методи за оценка, обосновка на проекта, мерки за смекчаване на последиците с оценки на разходите и нетехническо резюме.

3

Цялостен подход

За разлика от много други страни, френското законодателство прилага специфичен подход: екологичната оценка (impact study) е основно правило, а изключенията са строго дефинирани. Принципът е, че проучванията на въздействието трябва да са правило, а не изключение. Само дейностите по поддръжка и основните ремонти са специално изключени.

Публично участие във френските изследвания на въздействието

Публичен достъп

Ако се изисква обществено обсъждане, проучването на въздействието се включва в досието. Без проучване, проучването трябва да бъде предоставено на обществеността преди започване на работата. Съществуването на проучването на въздействието трябва да бъде публикувано в регионални и национални преса, като се предоставят най-малко петнадесет дни за обществено обсъждане.

Министерски контрол

Министърът на околната среда може да прегледа всяко проучване на въздействието и разполага с 30 дни, за да предостави становище. Никаква работа не може да започне, нито да се започне обществено обсъждане преди изтичането на този срок. За проекти, изискващи обществено обсъждане, в идеалния случай становището на министъра трябва да бъде известно преди началото на проучването.

Отговорност и прилагане

Ръководителят на проекта („жалбоподател“) е отговорен за проучването на въздействието и носи отговорност за непълни или недостатъчни оценки. Въпреки че не е необходимо да провежда проучването лично, мениджърите се насърчават да ангажират специалисти. Липсата на необходимо проучване на въздействието може да доведе до спиране на работата.

Процес на обществено допитване във Франция

Правна рамка

От 1983 г. френското законодателство изисква обществено допитване за дейности, които е вероятно да засегнат околната среда. Това осигурява по-добра обществена информация и предоставя на властите необходимите елементи за вземане на решения (Закон № 86-630 от 12 юли 1983 г.).

Подобрена защита

Указът от 1993 г. разшири изискванията за проучване на въздействието, за да включи градоустройствени и туристически проекти, интегрирани разпоредби на Европейската директива и направи процеса по-ефективен. Указът от 1989 г. регулира конкретно развитието в райони със забележителни места или ландшафти..

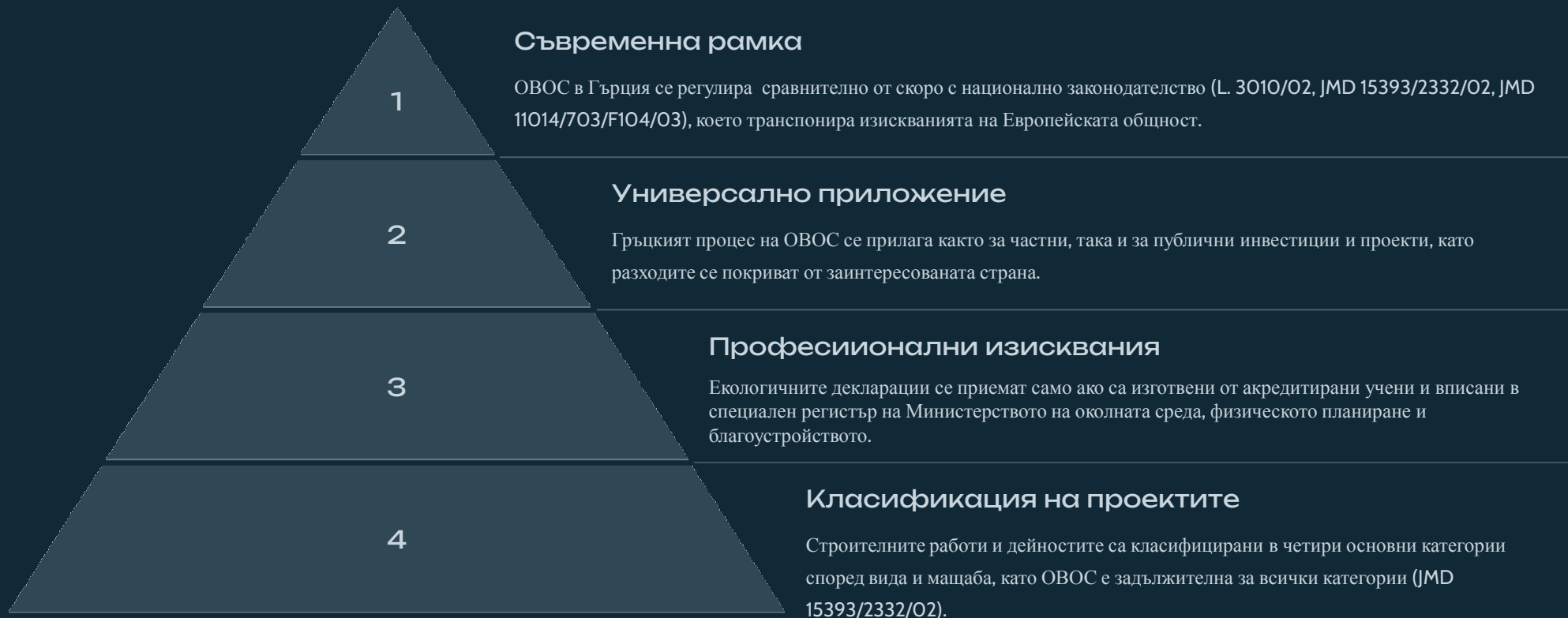
Изисквания към процеса

Обществеността трябва да бъде информирана петнадесет дни преди началото на проучването, а проучването трябва да продължи поне един месец. Този процес позволява на обществеността да представя предложения, наблюдения и контрапредложения. Заключениета на разследващия комисар се оповестяват публично, като резултатите от проучванията са валидни пет години.

Финансова отговорност

Ръководителят на проекта поема разходите за проучването, с изключение на таксата на разследващия комисар, която се плаща от държавата. Въпреки че обществените разследвания и проучванията на въздействието често се припокриват, те остават отделни процеси – проучването може да се проведе без проучване на въздействието и обратно.

Оценка на въздействието върху околната среда в Гърция

Процес на ОВОС и защита на морската трева в Гърция

Двухазен подход

Гръцкият процес на ОВОС следва двухазен подход: първо, предварителна екологична декларация с разрешение за вида и местоположението на проекта; второ, пълна екологична декларация с окончателни екологични условия за изпълнение. Този подход позволява намеса в проектирането на проекта и по-добро прилагане на принципа на предпазните мерки.

Изисквана информация

Проучванията на въздействието в Гърция трябва да включват описание на първоначалното състояние, планираните постижения, очакваните въздействия и вредни ефекти, както и мерки за намаляване на неблагоприятните ефекти. Необходимата информация варира в зависимост от вида, размера и местоположението на проекта.

Йерархия за оторизация

В зависимост от вида и размера на проекта, разрешението попада под контрола на префектурните, регионалните или централните екологични служби. За проекти в районите от мрежата Натура 2000 (които включват най-важните ливади с морска трева), екологичното разрешение идва от по-централизираните служби, като винаги се консултира Отделът за управление на природата.

Оценка на въздействието върху околната среда в Израел

Правна рамка

В Израел законът за сградите в морската сфера попада под Министерството на вътрешните работи и Закона за развитие и строителство от 1965 г. Този закон предоставя насоки за развитие и създава Комитета по териториалните води (TWC).

Морски власти

Комитетът по териториални води се занимава с планиране и строителство по морска територия и крайбрежие. Всяко развитие в тези райони изисква одобрение от TWC преди да продължи.

Крайбрежно планиране

Решенията на TWC се основават на общ национален план за крайбрежните райони, който основно отчита наземно използване на бреговата линия и няколко метра навътре в сушата. Този подход се фокусира върху управлението на границите между суша и море.

Оценка на въздействието върху околната среда в Италия

1 Установена практика

В продължение на повече от петнадесет години цялото морско развитие в Италия трябва да премине през оценка на въздействието върху околната среда (VIA). Сицилия, със своя автономен статут, винаги е изисквала оценки на въздействието върху околната среда за всички морски операции, извън тези, изисквани от европейски директиви.

2 Правна рамка

Европейската директива е адаптирана в Италия чрез Декрет от 1999 г. (No 152/1999), касаещ "Разпоредби за защита на водите от замърсяване." Член 3.4.1.2 изрично споменава морските фанерогами, като заявява, че поради техния основен исторически интерес тези видове трябва да бъдат картографирани и подложени на специален мониторинг.

3 Цялостен подход

Италианските изследвания на въздействието включват всички елементи, изисквани от Европейската директива, плюс мониторинг след разработката. Изследванията обхващат широки географски територии въз основа на предварителния обхват на проекта, с подробна оценка на екологичните и биологичните характеристики.

Изисквания за процедурите по ОВОС в Италия

Холистичен подход

Процедурата по ОВОС трябва да вземе предвид естествените и антропоморфни елементи на всяко място и техните взаимодействия с цялостната среда. Конкретни елементи за оценяване са описани в Приложение II към регламентите.

Водна среда

Морските води трябва да се анализират както като екологични елементи, така и като ресурси. Водният анализ включва месечни измервания на физико-химични параметри на три дълбочини. Оценката на ресурсите изследва планктона и нектона, за да оцени биологичното значение и трофичната ефективност.

1

2

3

4

Качество на въздуха

Изследванията трябва да установят предварително съществуващо качество на въздуха, въздействията на проекта върху интерфейса вода/въздух и морските организми, както и метеорологични особености на обекта. Този цялостен подход гарантира, че всички потенциални атмосферни въздействия се вземат предвид.

Геоложки особености

Изследванията трябва да оценяват геоложките и геоморфологичните характеристики на почвата и подпочвата. Физико-химичният състав на почвата трябва да бъде анализиран, за да се определят процесите на окисление на редукция, взаимодействието между субстрат и организъм и възприемчивият капацитет.

Оценка на растителността и защита на морските треви в Италия

Анализ на растителността

Растителността представлява най-важната част от италианските изследвания на въздействието върху околната среда. Растителността трябва да бъде картографирана, за да се покаже доминиращите видове и батиметрично зонирание. Редки и защитени видове трябва да бъдат идентифицирани и да се създаде флористичен инвентар. Фитосоциологични записи могат да допълнят тези наблюдения.

Оценка на екосистемите

Всички параметри трябва да допринасят за разбирането на екосистемите и техните функции. Картографски доклад 1:10 000 за екосистемните единици трябва да показва възможно антропологично налягане. Синекологичните индекси и биотестовите помагат за оценка на функционирането на екосистемите, способността за самопочистване, зрелостта и качеството.

Защита на морската трева

Въпреки че италианското законодателство за EIA не споменава изрично морски растителни формации, видове морска трева като *Posidonia oceanica* са национално защитени съгласно Закон No 175 (27 май 1999 г.). Някои региони са въвели по-широки защити, като например регулацията на Лигурия за EIA от 2001 г. за проекти в обекти от обществен интерес, включително ливади на *P. oceanica*.

Оценка на въздействието върху околната среда в Либия

1

Регулаторна рамка

Либия е изготвила регулации за оценка на въздействието на икономически проекти и дейности, които могат да застрашат околната среда. Всяко юридическо лице, което иска внедряване, модификация или развитие на икономическа дейност, трябва да подаде формуляр за екологична класификация на Главния орган по околна среда с необходимата документация.

2

Процес на оценяване

Отделът по проектиране и изследвания в областта на околната среда проучва представените документи, за да класифицира проектите и да определи дали е необходима ОВОС. ОВОС трябва да бъдат изготвени от специализирани институции или инженерни фирми, свързани с Генералния орган по околна среда.

3

Процедура по оценка

Компетентният орган оценява ОВОС и може да поиска допълнителна информация, преди да разреши проекта или да поиска преразглеждане на проучването. Този процес гарантира задълбочен екологичен преглед преди одобрението на проекта.

Interreg

Co-funded by
the European Union

NEXT Black Sea Basin

Необходими елементи за оценки на въздействието върху околната среда в Либия

1 Нетехническо резюме

ОВОС трябва да включва обобщение на компонентите на проекта на прост, нетехнически език, с копие на арабски. Това гарантира достъпност на оценката както за неспециалисти, така и за широката общественост.

2 Описание на проекта

Подробното описание на проекта трябва да включва цели, график за изпълнение, информация за обекта (карти, площ, земеползване), водни ресурси, екологични условия и съществуваща инфраструктура. Този изчерпателен преглед установява основата за оценка на въздействието.

3 Екологична основа

Първоначалното екологично състояние трябва да бъде описано с всички релевантни екологични данни, включително природни и климатични условия, качество и ресурси на водата, качеството на въздуха и шумово замърсяване. Това установява предварителните условия за сравнение.

4 Анализ и управление на въздействието

Оценката трябва да идентифицира преки и косвени въздействия, да предложи мерки за намаляване на екологичните заплахи, да оцени алтернативи и да включи план за управление на околната среда, описващ действия за осигуряване на съответствие и мониторинг през всички фази на проекта.

Оценка на въздействието върху околната среда в Черна гора

Правна рамка

Законът за околната среда (12/96) изисква ОВОС за проекти, които могат да имат неблагоприятни последици за околната среда. Като част от ОВОС програмата за опазване на околната среда трябва да адресира въздействията по време на инциденти или извънредни ситуации, да регистрира опасни вещества и да установи крайни срокове за прилагане.

Регулаторна еволюция

През 2005 г. Черна гора прие нови закони за ОВОС и стратегическа оценка на въздействието, хармонизирани с директивите на ЕС, включително разпоредби за обществен достъп до екологична информация и участие в вземането на решения. Изпълнението беше планирано за 2008 г..

Категории на проекти

Черногорските регулации предписват 79 категории дейности, изискващи ОВОС, включително дейности в защитени територии, пристанища, пристанища и такива, които могат да причинят промени в биоразнообразието. Тези категории са широко дефинирани с ограничени спецификации относно размер, въздействие или тип фирма.

Предизвикателства при внедряването

Общественото участие не е задължително за ОВОС в Черна гора, но се оставя на преценката на Министерството за големи проекти. Министерството издава приблизително 190 "екологични разрешителни" годишно въз основа на изследвания на ОВОС, макар че те са ограничени до биоразнообразие и въздействия на въздуха.

Оценка на въздействието върху околната среда в Словения

Правна рамка

Словения има специфични закони за изследвания на въздействието (Официален бюлетин No 66/1996 и No 12/2000), администрирани от Министерството на околната среда. Тези регулации определят изискванията и процедурите за оценка на въздействието върху околната среда.

Задължителни елементи

Словенските изследвания на въздействието трябва да описват първоначалното екологично състояние, прогнозираното развитие, очакваните въздействия и вреди, както и предложените мерки за смекчаване. Министерството на околната среда определя критерии за всеки случай, въпреки че морските растителни формации не са конкретно споменати.

Задължителни оценки

Изследвания на въздействието са необходими за аквакултурни структури с площ над 0,5 хектара, пристанища или пристанища с пръстени за котвене над 10с0 и проекти за рекултивация на земи. Изследванията се провеждат от организации, овластени от министерството, но се финансират от развиващата се фирма.

SLOVENIAN ADRIATIC

SLOVENIAN ADRIATIC COASTLINE

Оценка на въздействието върху околната среда в Испания

1

Регулаторна рамка

Испанските регулации за ОВОС следват Европейската директива, с закони и на щатско ниво (Декрет 1302/1986, BOE 155; Декрет 1131/1988, BOE 239) и на регионално ниво, като Каталуния (Декрет 114/1988, DOGC 1000). Те установяват цялостни изисквания за екологична оценка.

2

Задължителни оценки

Изследвания на въздействието са необходими за проекти, дефинирани в Приложение I на Директива 85/337 на ЕИО и за всички интервенции, които могат да навредят на защитени природни територии, както е определено от испанското законодателство. Указът от 1986 г. допълва съществуващите индустриални и водни регулации, като стандартизира процедурите за изследване на въздействието.

3

Разширени изисквания

Освен елементите на европейската директива, испанските изследвания на въздействието трябва да оценяват количествата отпадъци и енергия, произтичащи от развитието, способността за възстановяване на околната среда и да включват програма за мониторинг на околната среда. Тези допълнителни изисквания засилват опазването на околната среда.

Регионални изисквания за ОВОС и защита на морската трева в Испания

Каталунски изисквания

Каталунските регулации изискват анализ на екологични системи, включително бентосни общности и органични елементи на седиментите, в същия мащаб като общата батиметрия. Трябва да се включат количествени изследвания на представителни видове популации, като методологията бъде подробно описана, за да позволи бъдещо сравнение.

Механизми за прилагане

Всяко развитие, изискващо изследване на въздействието и което се провежда без такова, ще бъде спряно. Пропуски, фалшифицирания или нарушения на условията могат да доведат до спиране на работата. Когато незаконни интервенции нарушават околната среда, отговорните страни трябва да ремонтират екологичните щети според указанията на властите.

Законодателни актуализации

Кралският указ 1302/1986 беше изменен с Национален закон 9/2006 за стратегическа екологична оценка, адаптирайки Европейската директива 2001/42/CEE. Проекти с потенциални преки или косвени ефекти върху обекти по Natura 2000 изискват оценка на въздействието върху околната среда според спецификацията на екологичните органи.

Оценка на въздействието върху околната среда в Тунис

Създаване

ОВОС беше създадена в Тунис през август 1988 г. и въведена през 1991 г. (декрет No 91-362). Целта ѝ е да оцени преки и косвени екологични въздействия на планираните проекти преди изпълнението, което позволява вземане на информирани решения относно жизнеспособността на проекта.

1

Международно признание

Съвместно изследване на Националната агенция за защита на околната среда (ANPE) и Световната банка заключи, че системата за ОВОС на Тунис представлява важно постижение в предотвратяването на замърсяването и опазването на околната среда, с само малки разлики от стандартите на Световната банка.

2

3

4

Мащаб на внедряване

През 1991 г. в Тунис бяха проведени 231 ОВОС. През следващото десетилетие годишно се обработват между 1000-1200 ОВОС, разпределени между инфраструктурни (2%), строителни (15%), индустриални (45%), туристически (4%), селскостопански (10%) и управление на отпадъци (16%).

Регулаторна еволюция

Указ No 1991 (11 юли 2005 г.) подобри разглеждането на секторите, засегнати от ОВОС, като установи, че оценките на въздействието трябва да се извършват от квалифицирани експерти и инженерни компании, като сроковете за одобрение варират според типа проект.

Оценка на въздействието върху околната среда в Турция

1 Правна основа

Регулирането на изследванията на въздействието в Турция е описано в Закона за околната среда (Закон No 9.8.1983). Този общ закон изисква от организации и предприятия, чиито планирани дейности могат да създадат екологични проблеми, да изготвят доклади за очакваните въздействия.

3 Многостепенен подход

По-малки проекти като резервоари с баластни резервоари, риболовни пристанища, пристанища или вълноломи изискват само предварителни проучвания. Ако тези предварителни оценки показват значителни потенциални увреждания, процедурата за пълно изследване на въздействието става задължителна.

2 Категории на проекти

Проекти, изискващи пълни изследвания на въздействието, включват топлинни и ядрени електроцентрали, рафинерии, пристанища, обслужващи лодки с товароподемност над 1 350 тона, тръбопроводи, складови съоръжения и индустриални или военноморски ремонтни единици. Офшорните платформи и мащабните дейности по драгиране и напълване също изискват цялостна оценка.

4 Чувствителни зони

Пълната процедура за изследване на въздействието е необходима и във всички "чувствителни" зони, включително национални паркове, защитени територии и сектори за производство на морски ресурси. Въпреки че ливадите с морска трева не са специално споменати в регулациите на EIA, видове като *Posidonia oceanica* и *Zostera noltii* са защитени съгласно "Кръговото писмо за морски и вътрешни води No 37/1".

Синтез на регулациите за ОВОС в Средиземноморието

Регулаторна еволюция

Анализът на регулациите за ОВОС в средиземноморските страни показва, че много от тях са засилили съществуващото си законодателство. Страни като Алжир и Черна гора са установили конкретни правни рамки за екологична оценка, докато други като Либия разработват нови регулации.

Ефективност на изпълнението

В страни с установени закони за изследване на въздействието тези процедури обикновено са доказали ефективност. Обобщението на процедурите за ОВОС представлява напредък, въпреки че оценките все още се фокусират повече върху сухоземните, отколкото морските среди.

Ограничения на морския фокус

Регулаторните приложения към процедурите за изследване на въздействието изброяват малко развития, свързани с морската сфера, като основно се отнасят до пристанищната инфраструктура и морските маршрути. Някои държави включват и крайбрежни защитни работи, морско драгиране, аквакултурни инсталации, рекултивация на земя и морски изходни тръби.

Защита на морската трева в рамките на ОВОС в Средиземноморието

Ограничено изрично споменаване

Крайбрежната среда рядко се споменава конкретно в регулаторните текстове, а растителните формации там се развиват още по-рядко. Въпреки това се появиха някои регионални инициативи, като например регионът Лигурия в Италия, който установява регулаторни процедури, насочени специално към въздействието върху ливадите на Посидония.

Правна защита

Липсата на конкретни споменавания на ливади с морска трева в процедурите за изследване на въздействието често се компенсира с правен защитен статус на морските видове фанерогам. Тази защита може да бъде пряка (чрез национални или регионални закони) или косвена (чрез международни конвенции или директиви).

Регионално сътрудничество

Рамката Posidonia Interreg IIIB улесни сътрудничеството между региони като Лигурия (Италия), PACA (Франция) и Каталуния (Испания), което доведе до създаването на регионален регулаторен наръчник за управление на въздействията върху ливадите на *Posidonia oceanica*. Това представлява важна стъпка към хармонизирани защитни подходи.

Силни страни на системите за ОВОС в Средиземноморието

Балансирано вземане на решения

Проучванията на въздействието представляват средство за подобряване и рационализиране на решенията за развитие. Те позволяват екологичните съображения да бъдат претеглени заедно с интересите на местната общност и очакванията за икономическа печалба, създавайки по-устойчиви резултати.

Изискване по подразбиране

В някои средиземноморски страни процедурите за изследване на въздействието са правило за развитие, с изключения. Този подход, който трябва да бъде разпространен в целия регион, осигурява цялостно екологично съобразяване за повечето проекти.

Системи за мониторинг

Няколко държави са създали регулаторни системи за мониторинг и проверка по време на фазите на развитие и след това. Този текущ анализ потвърждава адекватността на препоръчаните техники и тяхната ефективност за намаляване на въздействието върху околната среда.

Слабости на системите за ОВОС в Средиземноморието

Когато ръководителите на проекти финансират собствените си проучвания за въздействие, съществува риск оценките да бъдат повърхностни или поверени на неопитен персонал с цел намаляване на разходите. Този риск се увеличава, когато държавите не акредитират или проверяват квалификациите на провеждащите изследвания, което потенциално води до различни нива на качество и компетентност, особено когато процедурните насоки не са подробни.

Финансовите отношения между инвеститори и оценители могат да доведат до систематично подценяване на потенциалните екологични щети. Освен това липсата на стандартизирани протоколи затруднява средносрочния мониторинг и възпрепятства смисленото сравнение на резултатите на национално ниво. Накрая, дори когато EIA е дефинирана в националното законодателство, забавените регулации за прилагане могат да направят тези закони неефективни на практика.

Бъдещи насоки за защита на морската трева в ОВОС по Средиземноморието

7

Средиземноморски страни

Държави членки на ЕС със стандартизирани изисквания за ОВОС за защита на морската трева

79

Категории на проекти

Дейности, изискващи ОВОС в Черна гора, показващи широкия обхват на рамките за оценка

1991

Година на изпълнение

Когато Тунис започна да прилага своята система за ОВОС, демонстрирайки еволюцията на а
опазването на околната среда

1000+

Годишни оценки

ОВОС, провеждани ежегодно само в Тунис, подчертавайки мащаба
на процесите на екологичен преглед

Въпреки предизвикателствата, средиземноморските страни са постигнали значителен напредък в разработването на рамки за оценка на въздействието върху околната среда. Защитата на екосистемите на морската трева, особено ливадите *Posidonia oceanica*, все повече се включва в тези рамки, или директно чрез конкретни регулации, или косвено чрез закони за защита на видовете.

В бъдеще стандартизацията на методологиите за оценка, по-силните акредитационни системи за екологичните оценители и по-големият акцент върху морските екосистеми в изискванията за ОВОС ще бъдат от съществено значение. Инициативи за регионално сътрудничество като рамката *Posidonia Interreg IIIB* демонстрират потенциала за хармонизирани подходи към опазването на морските тревы в целия Средиземноморски басейн.

These training materials have been compiled by bringing together existing literature and general practices. While utmost care has been taken to ensure the accuracy and timeliness of the information contained within, it should be noted that relevant legislation, standards, and practices are subject to change. Therefore, the author is not responsible for any consequences arising from the use of the information presented in this material.

